

ליל שבת קודש פרשת לך לך ה'תשס"ה

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקומי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ג המדבר ממדת השלום, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל), הכלל הוא, שצריך לבקש שלום, שיהיה שלום בין ישראל, ושיהיה שלום לכל אדם במידותיו, היינו שלא יהיה מחולק במידותיו ובמאורעותיו, שלא יהא לו חלוק בין בטיבו בין בעקו, תמיד ימצא בו השם יתברך, היינו (תהלים נ"ו): "בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר" וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מדת השלום עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוף עוקצין) לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ששלום הוא עיקר הכלי שבתוכו נתון כל הברכות, כי שלום הוא שמו של הקדוש ברוך הוא (שבת י:), וכל מה שאדם דבוק במדת השלום, כך הוא דבוק בהשם יתברך, וזהו עיקר השלימות, ומדת השלום כלול שני ענינים, שלום בין הבריות, היינו בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, ושלום בינו לבין עצמו, היינו שלום במידותיו, שבכל מדותיו ובכל עניניו יעבוד את הקדוש ברוך הוא, והוא עיקר עבודתו של עולם בזה העולם, להגיע אל מדת השלום בכל דבר, והוא עבודה וגיעה גדולה כל ימי חייו, כי בודאי להגיע אל השלום עם כל אדם, ובבית עם אשתו, הוא עבודה גדולה מאד, כי טבע אדם למשוך אחר מחלוקת ולהתערב על ריב לא לו, והוא באמת שטות גדול, כי מה יהיה לו מהמחלוקת, רק צרות ויסורין ועגמת נפש, ולא ירויח שום דבר כלל, ובפרט כשנוגע אל הציבור, שכתה אחת חולקת על כתה שניה, ובאים לידי שנאה קנאה ורציחה רחמנא ליצלן, אין דבר גרוע מזה, והוא עיקר סיבת אריכות הגלות, שאין נשמות ישראל יכולים להתאחד ביניהם, ועוברים על "לא תשנא את אחיך בלבבך" בכל עת ורגע, ובדבר זה לאו זה חמור יותר משאר לאווין שבתורה, כי על לאווין אחרים אין עוברים אלא בשעתו, מה שאין כן על "לא תשנא" עוברין בכל עת ורגע שיש לאדם שנאה בלבו על חבירו, והאדם צריך לעשות כל מה שביכלתו להיות בשלום עם הבריות, ואף על פי שאינו מחויב לאחוז כמותם ולהסכים עם שיטתם, אבל אסור לשנאותם ולרדוף

אותם, כי שנוי המחלוקת וגדול השלום, וצריכין למסור נפש על מדת השלום תמיד.

וזהו החילוק בין מחלוקת לשם שמים ומחלוקת שאינו לשם שמים, מחלוקת לשם שמים הוא מחלוקת בהלכה ובשיטה, כמחלוקת שמאי והלל, שכל אחד אוהו כפי דעתו והבנתו בתורה הקדושה, ולא יזוז משיטתו כלל, אבל בינם לבין עצמם נהוג אהבה אחוה שלום וריעות, וכמובא בגמרא (יבמות י"ג:) שלא נמנעו בית שמאי ובית הלל מלישא נשים זה מזה, אלא נהגו האמת והשלום ביניהן שנא' (זכריה ח') האמת והשלום אהבו, וזהו סימן על מחלוקת לשם שמים, שאין שנאה אישית ביניהם, מה שאין מחלוקת שלא לשם שמים הוא מחלוקת של שנאה וקנאה, שאחד רוצה לעקור את השני, ואינו יכול לסבול אותו כלל, שזהו מחלוקת קרח ועדתו, שנתקנאו בגדולת משה ואהרן ורצו את הכבוד לעצמם, ודיקדקו חכמינו הקדושים (אבות ה') לומר מחלוקת "קרח ועדתו", ולא מחלוקת "קרח ומשה", כי משה לא חלק על אף אחד, אדרבה היה לו שלום עם כולם, כי אצלו בוודאי היה מדת השלום בשלימות, רק קרח חלק עליו, והסית כל עדתו שגם הם יחלקו עליו, ומחמת שכולם היו רחוקים ממדת השלום, לכן גם ביניהם בעצמם היה מלא מחלוקת, שזהו מחלוקת "קרח ועדתו", היינו שגם בינם לבין עצמם היה מחלוקת, ורק כנגד משה נתאחדו ביחד וחלקו כולם עליו, אבל הצדיקים בעצמם אין להם מחלוקת על שום בריה, וכמו שאומר דוד המלך עליו השלום (תהלים ק"ב) אני שלום, וכי אדבר המה למלחמה, אני שלום, כי יש לי שלום עם כל הבריות, רק כשאני רוצה לדבר, כולם יוצאים כנגדי למלחמה, כי אינם יכולים לסבול אותי, אבל אני בעצמי אין לי מחלוקת עמם כלל, כי כן דרך הצדיקים, שאצלם שרוי מדת השלום בשלימות, והם דביקים באל עליון ששמו שלום, והוא יתברך רוצה תמיד לברך את עמו ישראל בשלום.

והנה כמו שצריכין להרבות שלום בעולם בין הבריות, כמו כן צריכין לעבוד הרבה על מדת השלום בתוך עצמו, היינו בכל מדותיו ובכל מאורעותיו, כי עוונותיו של אדם גורמים מחלוקת ומלחמות בתוך עצמותיו, וכמו שכתוב (תהלים ל"ח) אין שלום בעצמי מפני חטאתי, כי היצר הרע מבלבל דעת האדם מאד עם קושיות וספיקות על הנהגותיו יתברך, וקשה לו להבין למה עובר עליו מה שעובר בחיים, וקשה לו למה להזולת יש טוב, ואצלו הכל הולך בהיפוך, וזה גורם שלבו נעשה חלוק על השם יתברך חס ושלום, ומזה בא כל הצרות, וכמו שכתוב (הושע י') חלק לבם עתה יאשמו, שמיד שחלק לבם, מאז מתחיל האשמה, רק עיקר השלימות הוא שלא

יהיה מחולק במידותיו ובמאורעותיו, רק בין בטיבו ובין בעקו תמיד ימצא את השם יתברך, וכמו שאמר דוד המלך (תהלים נ"ו) בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר, שבין במדת החסד ובין במדת הדין, אני מהלל ומשבח לשמו יתברך, כי אני יודע שהכל ממנו לבד למען טובתי הנצחי, וזאת ההשגה הוא מעין עולם הבא (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ד'), והוא עיקר הדביקות בו יתברך ששמו שלום, כי מיד שאני יודע שהכל בהשגחה פרטית ממנו יתברך, יש לי שלום בכל מדותי, ואין לי מחלוקת בלב כלל, וכל עיקר השלום שיש לאדם עם הבריות, הכל נובע ונמשך מהשלום שיש לו עם השם יתברך, כי מיד שהוא בשלום עם השם יתברך, ויודע ועד שכל מה שקורה עמו אפילו על ידי הזולת, הכל בהשגחה עליונה, אזי יש לו שלום עם כולם ולא שייך להקפיד עליהם כלל, אבל מי שבכעס ובשנאה ובמחלוקת עם הבריות, סימן שגם עם השם יתברך אין לו שלום כלל, והא בהא תליא, ועבודת המשיח יהיה להכניס השלום הנפלא בעולם, ולכן לפני ביאת המשיח יבא אליהו הנביא, ואמרו חכמינו הקדושים (ערוך פרק ח') אין אליהו בא לרחק ולקרב וכו', אלא לעשות שלום בעולם, כי על ידי שיעשה שלום בעולם, יתאחדו הבריות ביחד להסביר זה לזה את האמת וכולם יבואו להכיר את ה' (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ז), ולכן אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת השלום בשלימות, שיש לו שלום בעצמותיו ובמדותיו, ואין לו שום קושיות וספיקות על השם יתברך, וזה גורם לו להיות בשלום עם כל הבריות, כי אז יחיה חיים טובים ומתוקים בעולם הזה, וירגיש טעם מעין עולם הבא, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את המלחמה הראשונה שבתורה, וכמו שכתוב (בראשית י"ד) עשו מלחמה את ברע מלך סדום ואת ברשע מלך עמורה שנאב מלך אדמה ומלך בלע היא צוער, ופירש"י ברע, רע לשמים ורע לבריות, ברשע, שנתעלה ברשעו, שנאב, שונא אביו שבשמים, שמאבר, שם אבר לעוף ולקפוץ ולמרוד בהקדוש ברוך הוא, עיין שם, ויש לומר שהתורה הקדושה מרמזת לנו כאן את הגילוי הנ"ל של רביז"ל, היינו מאיפוא נמשך מדת המלחמה והמחלוקת, ואיך להשמר ממנה, שהרי המלחמה נערכה על ידי "ברע" מלך סדום שהוא רע לשמים ורע לבריות, היינו שהוא בכעס ובמחלוקת על השם יתברך, וממילא הוא גם בכעס ובמחלוקת עם כל הבריות, וכן ברשע שנתעלה ברשעו, ושנאב ששונא אביו שבשמים, ושמאבר ששם אבר למרוד בהקדוש ברוך הוא, כולם התחילו על ידי שחלק לבם על השם יתברך, וזה גרם להם לעשות מלחמה ורשעות עם כל הבריות, ועיקר ההצלה הוא רק על ידי התקרבות לצדיקים שנקראים ברית שלום,

שזהו בחינת אברהם אבינו שהיה ראש לנימולים שנקרא ברית שלום, כי הצדיקים מכניסים מדת השלום בעולם, שיהיו לבריות שלום עם הקדוש ברוך הוא, וממילא יהיה להם גם שלום בינם לבין עצמם, והשם יתברך יזכינו להגיע אל מדת השלום באמת, ונזכה לראות בהתגלות אליהו הנביא ובביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת לך לך ה'תשס"ה

בשבת קודש בבוקר, היתה עלייה לתורה שקורין אויפרויף לנכד של מוהרא"ש נ"י בבית מדרשו של חותנו שליט"א, וגם מוהרא"ש נ"י התפלל שמה, ולא איסתייע מילתא לדרוש אז ברבים.

סעודה שלישית פרשת לך לך ה'תשס"ה

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, שהיתה גם ההילולא של אמו של מוהרא"ש נ"י, הצדיקת מרת מלכה ע"ה, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קמ"א המדבר מתשובה וממילת ערלת הלב, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, אם יזכה שירגיש באמת כאב חטאיו היינו כשימול את ערלת לבנו, כי כל זמן שלבו ערל ואטום, אי אפשר לו להרגיש באמת, רק כשימול את ערלת לבנו, ויהיה לו חלל בלב, ואזי ירגיש לבבו באמת גדל כאבו, ויצטער ויתחרט באמת, ואזי מגדל החרטה, ירגישו גם כל הלבבות של כל הטפות שנמשכו ממנו, ולכל מקום שנמשכו, ירגישו שם במקום שהם, הן אותם שנמשכו ממנו ונתהוו מהם בניו ממין בני אדם, והן

אותם שנמשכו ממנו למקום אחר חס ושלום, וגם שם יש להם לב ושאר איברים. ואזי כשימול את לבבו, וירגיש לבבו גודל כאבו, ויתחיל להצטער ולהתחרט באמת, אזי ירגישו שם כל הלבבות של הטפות, ויתודע להם האמת האך הם מוטלים במקום טנופות בשאל תחתית, כי מתחלה נדמה להם שטוב להם, כי הן מוזיקי עלמא, רק אחר כך כשנמול לבבם, על ידי שנמול לבב אביהם, אזי מרגישין היכן הם, ומתחילין לקונן ולהצטער, ונעשה שם רעש גדול ביניהם. וזהו (דברים ל): "ומל' ה' את לבבך, ואת לבב זרעך", היינו כשימול ה' את לבבו, ימול גם לבב זרעו, ולהיכן שנמשך הזרע, הן למין בני אדם, אזי מחויבים בניו שירגישו גם כן הרהור תשובה על ידי שנמול לבב אביהם, וכן אם נמשך למקום אחר חס ושלום, אזי ימולו שם הלבבות וירגישו כנ"ל, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה צריכין זכות גדול למול את ערלת הלב ולהרגיש כאב חטאיו, כי על פי רוב לב האדם אטום מאד, ואינו מרגיש כלל כאב חטאיו, ונדמה לו שהוא צדיק גמור ואין לו על מה לעשות תשובה, וכל זה מחמת עוצם ערלת לבבו, שלבבו אטום וסתום מאד, ואינו תופס כלל איך הוא נתון בחושך וכואב לנפשו מאד מריבוי חטאיו ופגמיו, ובפרט מפגם הברית רחמנא ליצלן, שמכה ומוזיק להנפש מאד, כי מהטפות נבראים משחיתים ומוזיקי עלמא רחמנא ליצלן, והם מענים ומכאיבים נפש האדם מאד רחמנא ליצלן, וגורמים לו כעס וגם עניות רחמנא ליצלן, כי החטא הזה עושה את האדם לאיש רע וכעסן, בחינת (בראשית ל"ח) ויהי ער יהודה רע בעיני ה', היינו שהיה איש רע וכעסן (שיחות הר"ן סי' רמ"ט), ומזה בא חסרון וקושי הפרנסה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ט), וכמובא בזהר (פנחס רמ"ד). מאן דזריק פירורין דנהמא עניות רדיף אבתריה, כל שכן מאן דזריק פירורין דמוחא (מי שזורק פירורי לחם עניות רודפת אחריו, כל שכן מי שזורק פירורי המוח חס ושלום), כי הכעס מאבד את הממון והעשירות מן האדם (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ח), נמצא שפגם הברית גורם לאדם כאב גדול מאד רחמנא ליצלן, אבל מחמת שלבו אטום וסתום, אינו מרגיש הכאב כלל, ולכן צריך ליישב את דעתו היטיב ולחזור בתשובה על חטאיו ופגמיו, ובפרט על פגם הברית, ואז לאט לאט יהיה נימול ערלת לבבו ויתחיל להרגיש כאב חטאיו, וזה יגרום לו לעשות תשובה שלמה באמת.

והנה רביז"ל מגלה לנו כאן סוד נפלא, שכשאדם מל ערלת לבבו וחוזר בתשובה אמיתית על חטאיו, אזי לא די שנימול ערלת לבבו לבד, אלא גם הלב של נפש בניו ובנותיו נימולים, והם מקבלין הרהור תשובה אמיתית, וכמו שקרה אז אצל רביז"ל

בהתגלות תורה זו, שבאה אליו בתו הצדיקת מרת אדל ע"ה, וסיפרה לרביז"ל, שהיתה לה היום הרהור תשובה גדולה, ואמר לה רביז"ל, זהו מחמת שגם לו היה הרהור תשובה גדולה היום, וממנו נמשך הרהור תשובה גם אליה, כי על ידי שאדם שב בתשובה, נמשך הרהור תשובה גם לזרעו, ואומר רביז"ל כאן, שלא רק לזרעו שהם בחיים נמשך הרהור תשובה, אלא גם להטפות שנמשכו ממנו שלא בקדושה, שגם כן נחשבים כזרעו, גם הם מקבלים הרהור תשובה במקום שהם, ונעשה רעש גדול ביניהם, לצאת ממקומם השפל ולחזור אל הקדושה, נמצא שעל ידי שאדם חוזר בתשובה שלימה על חטאיו, גורם שיהיה נימול ערלת לבבו, וערלת לבב בניו, וערלת לב הטפות שנמשכו ממנו, ועושה תיקון גדול בכל העולמות.

והנה אפילו להנשמות שהם כבר בעולם העליון שייך ענין זה, שאם יש לאדם אבא או אימא בעולם העליון, כשיש להם עליית הנשמה, ועולין מדרגא לדרגא, כגון ביום ההילולא שלהם, או ביום שמחת בניהם, שמביאים אותם מגן עדן להשתתף בשמחת בניהם כמוכא בזוהר (פנחס ר"ט:), זה גורם התעוררות גדול גם לזרעם למטה בזה העולם, כי לבם קשורים בלב זרעם גם לאחר הסתלקותם, וראוי לבנים להרגיש שמחת ועליית נשמת הוריהם, וגם לאידך גיסא, כשילדים עוסקים למטה בזה העולם בתורה ומצוות ומעשים טובים, זה גורם שמחה ונחת רוח נפלא לנשמות הוריהם בעולם העליון, ועל כן אשרי מי שזוכה לעסוק בתשובה תמיד, ועושה כל מה שביכולתו למול את ערלת לבבו, כי על ידי זה יגרום תיקון ונחת רוח גדול הן להוריו והן לבניו, ויקרב את תיקון העולם, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (בראשית י"ד) ויאמר מלך סדום אל אברם תן לי הנפש והרכוש קח לך, ויש לומר שמרומז בפסוק זה ענין הנ"ל של גודל קלקול פגם תאוות ניאוף ופגם הברית, כי שמו של מלך סדום היה ברע (שם פסוק ב'), ופירש"י רע לשמים ורע לבריות, היינו פגם הברית, שעושה אדם רע לשמים, ואחר כך עושה אותו לאיש רע וכעסן לבריות, ומפסיד כל עשירותו וממונו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה מ"א ס"ז ז') על הפסוק (בראשית י"ג) ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד, רעים אלו לאלו, וחטאים בגילוי עריות, עיין שם, כי זה תלוי בזה, על ידי שהיו פגומים בגילוי עריות, על ידי זה היו רעים וכעסנים אלו לאלו, וזהו מה שפירש"י, רעים כגופם וחטאים בממונם, כי על ידי פגם הנ"ל מפסיד כל הכסף והממון, וכן היה הסוף של אנשי סדום שנאבדו ונמחו מן העולם לגמרי, והפסידו את הכל, ולכן אמר ברע מלך סדום אל אברם, תן לי הנפש והרכוש קח לך, והבין אברם מדבריו, את עוצם

כוונתו הטמאיה, היינו אם תתן לי את הנפש, ותועיל לי לתפוס אותו ברשתי, שהוא פגם הנ"ל של תאוות ניאוף ופגם הברית, אזי והרכוש קח לך, תוכל לקחת לך כל הון ורכוש דעלמא, ולא יהיה שוה כלום, כי לבסוף הכל יופסד ויתאבד מחמת פגם הנ"ל, ולכן אשרי מי שזוכה לשוב בתשובה שלימה על כל הטאיו ובפרט על פגם הנ"ל, ומקרב תיקון העולם וביאת משיח בן דוד, שיבוא לנקות העולם מחטא זה, בבחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה מ"ד סי' ד') על הפסוק (תהלים פ"ט) מצאתי דוד עבדי, היכן מצאתיו, בסדום, שהוא יבוא לתקן פגם מדת סדום מן העולם, והשם יתברך יזכינו לראות בביאת משיח צדקינו ובבנין בית מקדשינו במהרה בימינו אמן ואמן.

